

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Mit olvas Budapest?*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

Bp
(Hely)

1926. 11. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy 028.1

Hely

Idő

"1926"

Személy

Közp. nyomd.

Szekesvárosi házinyomda 1923

Mit olvas Budapest?

Séta a fővárosi könyvtárakban — Egyre növekszik a könyvtárak látogatóinak száma — A klasszikusok a közönség kedvencei, de a modern íróknak és költőknek is sok az olvasójuk

(A *Nemzeti Ujság* tudósítójától.) A könyv a kultúra fogalmának. Minden intellektuális életet élő ember életének egyik legszükségesebb és legnagyobb szórakozása az olvasás. Nincs olyan könyv-olvasó ember, aki ne őrizne könyvtára legelrejtettebb zugában egy szakadozott, törtlapu, elkopott kötésű kis könyvet. Robinsont vagy más mesekönyvet kora ifjúságából, mint a gyorsan elröppelő, de emlékeinkben örökké élő boldog fiatalságának kedves és talán első olvasmányát. Az első olvasott kis regény vagy mese mindvégig megőriz emlékeinkben valami csodálatos hangulatot, amelynek rég elhalt muzsikája felcsendül, ha halunk is, valahányszor visszagondolunk életünk legszebb idejére. Egy-egy hangulat, kifejezésforma, egy talán halványan megrajzolt, de először meglátott és ezért még kedvesebb alak ködszerű figurája, ha idővel vesztenek is emlékeink élességéből, de azért élnek és mindig visszajönnék és megjelennek, hogy emlékeztessék az ezüstfejú öregeket az elmúltakra.

Hogy mit olvasnak és mennyit a fővárosban az emberek? Egy ilyen tanulságos és amellett érdekes körséta a fővárosi könyvtárakban igen jól áttekinthető képet nyújt az olvasóközönség izléséről és szellemi életéről.

Budapesten most mindenki olvas. A fővárosi könyvtárak vezetőinek sikerült gondos és hosszú évek fáradságos munkájával megnevelni az olvasóközönséget, hogy némi kritikával válassza meg olvasnivalóját. Ezek közé az olvasók közé természetesen nem tartoznak azok, akik hivatásuknál és életükénél, továbbá képzettségükénél fogva ugyanis csak a magasabb szellemi igényeket kielégítő könyveket olvasnak. A nagyközönséget azonban nevelni kellett.

Ma már igen nagyszerű olvasóközönségünk van, mely mindig disztinált izléssel, kifinomult kritikával válassza meg az olvasnivalóját. A kalandor- és egyéb ponyvaregények kora lejárt. Csak a külső perifériák legszegényebb lakói között fordul meg néha nagy ritkán egy-egy detektívtörténetet tartalmazó füzet. Ma mindenki az *írókat* olvassa, akiket istenáldotta tehetségük ösztönzött halhatatlan művek alkotására, nem pedig a pénz.

A közönség kedvencei, először szépirodalomról lévén szó, a *klasszikusok*. Az irodalmi fémjelzésű szépirodalom közt hatalmas tábora van a naturalista irányuaknak. *Balzac* ma a legolvasottabb írók egyike. *Dickens*et már jóval kevesebben olvassák. *Dosztojevszkij* és *Tolsztoj* követhetnek ezután. A két *Dumas*, *Daudet*, *Flau-*

bert, *Turgenjev*, *Arcübasew*, *Calderon*, *Hugo Victor*, az amerikai *Williamson*-házaspár a legfelkapottabbak, de szép számmal keresik *Poe* Edgart, a legkiválóbb amerikai költő munkáit is.

A modern klasszikusok közül a legnagyobb tábora van *I. Galsworthynak*, *H. G. Wellsnek*, *Bernard Shawnak*, *Romain Rollandnak*, továbbá a finom lírája *Paul Gerald* költészetének. Az olaszok közül csak *D'Annunziot* olvasnak, azt is kevesen. *Claude Farrère*, *Ridder Haggard*, *Conan Doyle* és akit elsősorban kellett volna említeni: *Jack London* a népszerű írók még. *Marcel Prévost*, *Gerhart Hauptmann*, *Lagerlöf*, *Zelmát*, *Knut Hamsun*, *H. Sudermant*, *Thomas Mann*, *Ibsen* és *Strindberg*et is nagyon szeretik, azonkívül különösképpen két régebbi lírikust: *Musset*-t az olasz *Carducci*-t. A francia *Bourget*, *Hans Heins Ewers*, *Maurice Leblanc* is keresettek, de már jóval kisebb mértékben. *Anatole France*et nem igen szeretik és nem is olvassák. Általában,

ezt le kell szögeznünk tényként, a közönség érdeklődése a klasszikusok felé irányul. A könyvtárak üresen állnak, alig lehet kapni régi, klasszikus író munkáját, minden példány kint van. A modernokat nem igen szereti a közönség és újszerű, kereső, de még nem kialakult művészetüket nem tudja megérteni és így méltányolni. *Ernst Toller*, *Georg Kaiser*, *Marinetti* és egyéb, a furcsa címerű törekvések képviselői még nagyon távol állanak a népszerűségtől.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

A magyar írók és költők

A magyar szépírók között feltétlenül *Herzeg Ferenc* és *Gárdonyi Géza* vezetnek. Mind a kettőnek hatalmas olvasótábora van, könyveiket ugyyszólván *rongyosra* olvassák. *Jókait* csak a fiatalabb évkorúak szeretik. *Surányi Miklós*, *Ady Endre*, *Bibó Lajos*, *Babits Mihály*, *Zilahy Lajos*, *Kosztolányi Dezső*, *Krudy Gyula* is kedveltek. Rengetegen keresik *Erdős Renét* és *Szabó Dezsőt*, míg *Molnár Ferencet* nem igen olvassák. *Ambrus Zoltán*, *Móricz Zsigmond* és a fiatal írógeneráció egy pár tehetséges tagja olvasott írója a pesti közönségnek. *Drasche-Lázár Alfréd*, *Karinthy Frigyes*, *Mikszáth*, *Heltai Jenő* könyvei szintén szép keresletnek örvendének, de már kisebb mértékben.

Utirajzok és memoárok

Szép számmal olvassák a művészeti könyveket is, különösen a zeneművészet köréből és *Wagner* Richarddal foglalkozó munkákat. A történelemnek már kevesebb az olvasója, ugyszintén a földrajznak. *De szeretik a könnyebb fajsúlyu utirajzokat, utleírásokat: így Ossendowszki és Sven Hedin műveit.* Ezek népszerűségével csak a *memoár-íróké* vetekedhet, akiknek intim dolgokat napvilágra hozó írásait nagy élvezettel olvassák mostanában. Ugyszintén a háborus naplókát és emlékiratokat. Vannak tömeghisztériák is. *Tagore Rabindranath* budapesti időzésekor mindenki a hindu költőt akarta olvasni. *Papini Krisztusa* és *Wells* Világtörténelme szintén felkapott volt nemrégiben. Ujabbban pedig rengetegen vetik magukat a filozófiai munkára.

Általában, s ezt örömmel lehet konstatálni, a közönség érdeklődése a komolyabb munkák felé fordul. A kalandor- és szentimentális regények és egyéb ponyvatermékeket elűzte az olvasótábor kifinomodott ízlése, amely immár magasabb szellemi élményeket kíván. És így van ez jól. Az olvasókra és költőkre nézve egyaránt.

K. Gy.

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

(Oldal)

Székesfővárosi házi nyomda 1923